

**കുടുംബശ്രീ**

72. 1948-ൽ നമ്പൂതിരി സമുദായത്തിൽ സ്ത്രീ വിമോചനത്തിന്റെ കാഹളം മുഴക്കിയ നാടകമാണ് സ്ത്രീകൾ രചിച്ച് സ്ത്രീകൾ അവതരിപ്പിച്ച "തൊഴിൽകേന്ദ്രത്തിലേക്ക്" എന്ന നാടകം. ആ നാടകത്തിലെ കഥാപാത്രമായ ദേവകി പാടുന്നൊരു പാട്ടുണ്ട്. അതിങ്ങനെയായിരുന്നു, "പടയാരുങ്ങുകയായ് പടയാരുങ്ങുകയായ്, അടുകളെയ്ക്കെകത്താണീ പടയാരുക്കം". അങ്ങനെ കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ അടുകളെയിൽ നിന്നും അരങ്ങത്തേയ്ക്കു കടന്നുവന്നത്. കെ.ആർ മീരയുടെ നായിക ആരാച്ചാരിൽ പറയുന്നതുപോലെ "ഞങ്ങൾ സ്ത്രീകൾ ഒറ്റയ്ക്ക് ഒരു നേട്ടവും കൈവരിക്കാറില്ല. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതങ്ങൾ ഒരു ചങ്ങലപോലെ പിണഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. ഒരാൾ എന്നോ തുടങ്ങിവെച്ചത് മറ്റൊരാൾ മറ്റൊരിക്കൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നു." നവോത്ഥാന കാലത്ത് തുടങ്ങിവെച്ചതിന്റെ തുടർച്ചയായി ഇന്ന് കുടുംബശ്രീ ഉയർന്നു വന്നിരിക്കുകയാണ്. മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങൾ മാത്രമല്ല, ചില വിദേശരാജ്യങ്ങളും കുടുംബശ്രീ മാതൃകയിലുള്ള അയൽക്കൂട്ട സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിന് മുന്നോട്ടു വന്നിട്ടുണ്ട്. 1998ൽ ആരംഭിച്ച കുടുംബശ്രീ ഇരുപതാം വർഷത്തിലേയ്ക്കു കടക്കുന്ന വേളയിൽ പുതിയ 20 ഇന പരിപാടി പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ്.

- 1) 2018-19 അയൽക്കൂട്ട വർഷം - മൈക്രോ ഫിനാൻസ് സമിറ്റ്
- 2) ആയിരം ഇറച്ചിക്കൊഴി യൂണിറ്റുകൾ
- 3) അഞ്ഞൂറു ചകിരി മില്ലുകൾ
- 4) സൂക്ഷ്മ സംരംഭ പാർക്കുകൾ

- 5) സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് വില്ലേജ് എൻ്റർപ്രണർഷിപ്പ് പദ്ധതി
- 6) നാനോ മാർക്കറ്റുകൾ
- 7) വിപണനത്തിന് ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ
- 8) സൂക്ഷ്മ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ടെക്നോളജി ഹബ്ബ്
- 9) കെഎസ്എഫ്ഇയുമായി ചേർന്ന് കുടുംബശ്രീ ചിട്ടി
- 10) ജില്ലാ വനിതാ ലീഗൽ ക്ലിനിക്കുകൾ
- 11) ജില്ലാ കുടുംബശ്രീ പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ
- 12) ആഗ്രോ സർവീസ് ടീമുകൾ
- 13) കിണർ റീ ചാർജിംഗിനായുള്ള സുജലം പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലേയ്ക്കും
- 14) ആലപ്പുഴ മാതൃകയിൽ പട്ടികവർഗ സൂക്ഷ്മപദ്ധതി മറ്റു ജില്ലകളിലേയ്ക്ക്
- 15) ഇരുമ്പുൻ പുതിയ ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾ
- 16) ആയിരം ജെറിയാട്രിക് കെയർ എക്സിക്യൂട്ടീവുകൾ
- 17) അരക്ഷിത സമൂഹങ്ങൾക്കുള്ള പ്രത്യേക ഉപജീവന പദ്ധതി - പ്രത്യാശ
- 18) റിക്കവറി നേരിടുന്ന സംരംഭങ്ങൾക്ക് കടാശ്വാസം
- 19) കുടുംബശ്രീ അനുഭവത്തെക്കുറിച്ച് 20 ഓർമ്മ പുസ്തകങ്ങൾ
- 20) 14 മാതൃക സ്ത്രീ സൗഹൃദ ഗ്രാമങ്ങൾ

73. കുടുംബശ്രീയ്ക്ക് 200 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ത്രിതല സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള ഊർജ്ജിത

നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഈ ലക്ഷ്യം വെച്ചുകൊണ്ടാണ് 2018-19 അയൽക്കൂട്ട വർഷമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത്. മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട മേഖല സ്ത്രീ ശാക്തീകരണമാണ്. സ്ത്രീ സൗഹൃദമല്ലാത്ത എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥരീതികളും പിഴുതു മാറ്റപ്പെടേണ്ടതാണ്. നേരത്തെ പ്രഖ്യാപിച്ച സ്ത്രീശാക്തീകരണ പദ്ധതിയിൽ വൾണറബിലിറ്റി മാപ്പിംഗ്, കീഴ്ത്തല അതിക്രമ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മുഖ്യ ഏജൻസിയായി കുടുംബശ്രീയാണ് കാണുന്നത്. കാസർഗോഡ് കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ പരിശീലന കേന്ദ്രത്തിന് സ്ഥലം ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. ഇതടക്കം പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

- 74. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സമൂഹത്തോടുള്ള വിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരെ മുഖ്യധാരയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും ഒട്ടേറെ നടപടികൾ സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്നും അവർക്കു നേരെ നടക്കുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ കാണിക്കുന്നത് നാം ഇനിയും ബഹുദൂരം മുന്നോട്ടു പോകാനുണ്ട് എന്നാണ്. ട്രാൻസ് ജെൻഡർ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ജില്ലാ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഇവർക്കായി സുരക്ഷിത സെയ്ഫ് ഹോംസ് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

**പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗക്ഷേമം**

- 75. ഇന്ത്യയിലെ ദളിത് സമൂഹമാകെ ഉണർന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഉച്ചനീചത്വങ്ങൾക്കെതിരായ സമരങ്ങളായി, അടിച്ചമർത്തലുകൾക്കെതിരായ പ്രതിരോധങ്ങളായി, പുതിയ സംഘടനകളുടെ ആവിർഭാവമായി, സാംസ്കാരിക അക്കാദമിക് പഠനങ്ങളായി ആളിക്കത്തുകയാണ്. എന്നാൽ ഇതേ കാലയളവിൽ